

[Undervisnings- og forskningsministeren]

tiet, når det gælder folkeskoleledelen, er temmelig ene i sin totale afvisning.

Andre har rejst tvivl, men har dog samtidig erkendt, at der er en kerne af sandhed i dette, at der er nogle helt urimelige tilfælde, vi skal have gjort noget ved.

Senest har hr. Lysholm Christensen sagt, at det er for stort et apparat at sætte i værk, når der kun er nogle få tilfælde. Til det vil jeg for det første sige: Det er et meget lille apparat; det er en usandsynligt enkel lille ændring, som ikke medfører nogen administration overhovedet. Der er slet ikke noget apparat. Det er bare et lille bitte komma, der flyttes fra det ene sted til det andet i lovgivningen og derved løser det problem på den enkleste måde.

Modsat, hvis man følger hr. Aage Frandsen og lader ministeren få en bemyndigelse – pu ha da! – en bemyndigelse til at rende rundt i visse tilfælde og blande sig i kommunernes sager. Dét er kompliceret, og dér kommer man virkeligt til at skyde spurve med kanoner. Men lovforslaget er såre enkelt og har ingen administrative konsekvenser overhovedet, hverken for staten eller for kommunerne.

Når vi har fået problemerne på grundskoleområdet, skyldes det jo ikke ond vilje. Det skyldes lidt træghed og stivhed, men først og fremmest skyldes det dette, at en del af landets kommuner kører efter princippet: Vi tager andre kommuners elever uden betaling, og derfor vil vi heller ikke betale, når vores elever går i andre kommuners skoler, mens en anden gruppe af kommuner siger: Vi skal betale, når vores elever går i nabokommunen; så vil vi sandelig også have penge, når nabokommunens elever skal gå her. Og hvis nu den nabokommune tilfældigvis er en af dem, som kører efter det første princip, hvor man ikke betaler, så har vi problemet. Det er lige præcis det, som har skabt de tilfælde, som er blevet landskendte.

Men man skal ikke tro, at det er de eneste tilfælde; det er blot de tilfælde, hvor forældrene er blevet så splittetossede, at de har klaget til undervisningsministeren, på trods af at ministeren slet ikke er klageinstans, og at ministeren derfor ikke kan gøre noget som helst. Alligevel har de klaget og larmet og udløst massevis af avisartikler, som er en skændsel for den danske folkeskole og for det danske kommunale selvstyre. De har altså klaget, på trods af at de slet ikke kan klage.

Hvis man skal tro kommunernes egne oplysninger, er det tusinder, det drejer sig om. Jeg vil gerne citere fra den spørgeskemaundersøgelse, jeg har fået tilsendt fra Kommunernes Landsforening den 26. oktober 1992. Her skriver man følgende:

»Således udgør elever, som undervises på tværs af kommunegrænserne, ca. ½ pct. af de adspurgte kommuners samlede antal undervisningspligtige elever, og blandt de adspurgte kommuner har kun få kommuner inden for det sidste år afslået ansøgninger om skolevalg fra elever i nabokommunerne. Det samlede omfang af ansøgninger om skolevalg fra elever med bopæl i nabokommunerne udgør således kun 2 promille af de undervisningspligtige elever i de adspurgte kommuner.«

Så kan man diskutere, om det er få eller mange, men det er jo altså ikke en håndfuld, det er hundreder og måske tusind, og det er under alle omstændigheder en skændsel, at vi skal have de sager. De sager, som har udløst klagerne, vedrører altså elever, som helt oplagt skulle have haft lov at gå i deres gamle skole, skulle have haft lov at gå i den allernærmeste skole. Men derudover er der jo alle de mennesker, som har opgivet på forhånd, fordi de ved, det ikke kan lade sig gøre; dem skal vi jo også tælle med.

Dermed har jeg svaret både fru Helle Degn og hr. Lysholm Christensen, som begge mente, at dette her drejede sig om ganske få eksempler. Det drejer sig om langt flere.

I øvrigt vil jeg anholde fru Helle Degn, når hun siger, at forældreforeningen Skole og Samfund afviser regeringens forslag. Nej, det gør forældreforeningen Skole og Samfund ikke. Den anbefaler et friere skolevalg, men kritiserer, at den modtagende skole ifølge regeringens forslag kan sige nej. Det er det, man kritiserer. Men det synes jeg er absolut nødvendigt, for ellers kan man risikere, at den modtagende skole skal til at bygge eller leje pavilloner osv., og det er da ikke rimeligt. Det rimelige må være, at det bliver som på friskoleområdet, nemlig at den modtagende skole selv bestemmer, hvor mange elever den vil have. Så det var altså en forkert oplysning. Skole og Samfund går ind for forslaget.

Det er rigtigt, at Skole og Samfund samtidig nævner, at man kan have den betænkelighed, at eleverne kunne forsamles, som fru Helle